

Vragen van de Vereniging ter Bevordering van de Francofonie in Vlaanderen (VBFV vzw)

Vraag 1

Achttien jaar na de ondertekening van de Raamovereenkomst over de bescherming van de nationale minderheden van de Raad van Europa, heeft België deze Raamovereenkomst nog niet geratificeerd. Wat is het standpunt van uw partij hierover ?

Vraag 2

België heeft nog altijd geen bevoegd orgaan aangewezen om de bestrijding van discriminatie op grond van taal aan te gaan volgens de antidiscriminatiewet van 10 mei 2007. Wat is uw mening hierover ?

Vraag 3

België heeft eveneens het Protocol n°12 bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens die elke vorm van discriminatie verbiedt niet geratificeerd waaronder de discriminatie op grond van taal. Wat is uw reactie ?

Vraag 4

Moet de bestrijding tegen taaldiscriminatie deel uitmaken van de missies van het Belgisch nationaal Mensenrechteninstituut ? Indien dat het geval is, moet deze missie zwart op wit vermeld worden in de teksten ?

Vraag 5

Wat denkt u van de vier niet-benoemde Franstalige burgemeesters in de Brusselse Rand ?

Vraag 6

Onze Vereniging ter Bevordering van de Francofonie in Vlaanderen (VBFV) stelt voor dat alle veiligheidsboodschappen en -aanwijzingen in vier talen (Nederlands, Frans, Duits en Engels) gedeeld worden. Is uw partij bereid om dit voorstel te steunen ?

Vraag 1

Zoals u weet, heeft België de Raamovereenkomst ondertekend met het voorbehoud dat het verdrag zal gelden onverminderd de toepassing van de bestaande grondwettelijke bepalingen, garanties en principes, alsook de wetgeving inzake het gebruik van de talen. Het begrip “nationale minderheid” zal worden gedefinieerd door de Interministeriële Conferentie voor het Buitenlands Beleid. Overeenkomstig de beslissing van de Interministeriële Conferentie is een werkgroep belast om deze definitie uit te werken. Ook op de laatste bijeenkomst van deze werkgroep (2 september 2011) kon nog geen overeenstemming worden bereikt.

Open Vld sluit zich aan bij de visie van de meeste Vlaamse partijen en rechtsgeleerden dat het Belgische federale model heeft geleid tot een evenwicht dat het aflijnen van minderheden niet evident maakt. België kent drie gemeenschappen en vier taalgebieden, waarmee de aanwezigheid van Nederlands-, Frans- en Duitstaligen uitdrukkelijk wordt erkend. Iedere gemeenschap kent volwaardige cultuurautonomie die juridisch evenwaardig aan de bevoegdheden van de federale wetgever. Hoogstens zouden de Duitstaligen daarom in aanmerking kunnen komen voor het begrip “nationale minderheid” gelet op het relatieve kleine aantal tegenover de totale bevolking, maar zelfs de Duitstalige Gemeenschap beschikt over volwaardige culturele bevoegdheden.

Nederlands- en Franstaligen vormen doorheen het hele federale bestel de twee co-dominante groepen, die via diverse instellingen en mechanismen volwaardig politiek deelnemen. We denken bijvoorbeeld aan de pariteit in de federale regering en het Grondwettelijk Hof, de vereiste van een dubbele meerderheid voor institutionele wetgeving, de taalgroepen in de Kamer, de procedure van belangenconflicten of de alarmbelprocedure. De taalwetgeving in de faciliteitengemeenten en Brussel kan maar worden gewijzigd met een bijzondere meerderheid en vereist dus de instemming van de grote taalgemeenschappen. De Frans- of Nederlandstaligen komen dus naar onze mening niet in aanmerking om als een nationale minderheid te worden beschouwd in de zin van de Raamovereenkomst.

Open Vld kan dus maar instemmen met de goedkeuring van de Raamovereenkomst in de diverse assemblees zodra er een werkbare definitie wordt gevonden in het kader van de Interministeriële Conferentie. De optie om ook volgens de Raamovereenkomst nationale minderheden af te lijnen binnen de verschillende taalgebieden (bv. Franstaligen in het Nederlandse taalgebied, Nederlandstaligen in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, Nederlands- en Duitstaligen in het Franse taalgebied, Franstaligen in het Duitse taalgebied) lijkt ons niet aangewezen. Het gaat hier immers om een intra-Belgische aangelegenheid waarbij de diverse institutionele bepalingen hebben gezorgd voor specifieke beschermingsmechanismen.

Vraag 2

Open Vld is voorstander van de oprichting van een Interfederaal Mensenrechteninstituut. Dit instituut kan een ruime opdracht hebben, onder meer op het vlak van de strijd tegen discriminatie, waaronder deze op grond van cultuur of taal. Het is belangrijk dat de verschillende individuele instellingen binnen het op te richten Interfederaal Mensenrechteninstituut hun eigenheid kunnen behouden en dat er zo efficiënt mogelijk gewerkt wordt. We dienen echter waakzaam te zijn dat klachtenmechanismen niet gebruikt worden om – in beide richtingen – communautaire onrust op te poken. De voorrang moet gaan naar de effectieve afbreuk van rechten en vrijheden.

Vraag 3

België heeft protocol nr. 12 bij het EVRM ondertekend, maar zoals bekend heeft de Vlaamse Gemeenschap nog geen initiatief tot ratificatie ondernomen. Dit neemt niet weg dat de bestrijding van alle vormen discriminatie, ook op vlak van taal, een prioriteit is van ieder beleidsniveau waarbij Open Vld betrokken is. Ook bestaande internationale verdragen en onze Grondwet verbieden discriminatie.

Protocol nr. 12 doet echter vragen rijzen over de toepassing in België, gelet op het territorialiteitsbeginsel dat integraal onderdeel vormt van de taalwetgeving en de institutionele verhoudingen. Dat beginsel is ook uitdrukkelijk aanvaard door de Europese mensenrechteninstanties en onze eigen opperste gerechtshoven. Ons land staat ook niet alleen inzake de niet-ratificatie. Slechts een minderheid van de Raad van Europa heeft het protocol tot dusver geratificeerd.

Wij zijn dus ook voorzichtig om protocol nr. 12 te ratificeren, zonder dat we meer zicht hebben over de directe werking van de ruime antidiscriminatiebepaling in het kader van de Europese jurisprudentie.

Vraag 4

Zie het antwoord op vraag 2. Wij kunnen ons vinden in het opnemen van taal in de lijst van discriminatiegronden die het Mensenrechteninstituut zou kunnen onderzoeken.

Vraag 5

Wij hopen dat de regeling die is uitgewerkt in het kader van de Zesde Staatshervorming tot pacificatie zou kunnen leiden. Die procedure garandeert dat een voordracht rechtstreeks kan gebeuren door de democratisch verkozen meerderheid en dat de voorgedragen kandidaat ook de aangewezen burgemeester wordt. Bij weigering tot benoeming staat een hoger beroep bij de Raad

van State open, dat reeds uitspraken heeft gedaan in beide richtingen. Wij denken dat het goed is dat op die manier duidelijkheid kan worden gebracht in wie burgemeester kan worden en dat de carrouzels kunnen worden stilgelegd.

Vraag 6

Open Vld is voor een moderne toepassing van de taalwetgeving. Gelet op de adviespraktijk van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht is het vandaag reeds mogelijk om in bepaalde situaties, bv. inzake de openbare veiligheid, gebruik te maken van meerdere talen. Uit de bestaande adviezen kan men weliswaar geen definitieve criteria afleiden, maar toch blijken een viertal criteria cumulatief aanwezig te zijn om het gebruik van andere talen dan het Nederlands te kunnen verantwoorden:

1. De dienst/instantie maakt geen systematisch gebruik van de vreemde taal, maar slechts ten uitzonderlijke titel of als overgangmaatregel.
2. Het gebruik van de vreemde taal dient een bijzonder doel, zoals het informeren van bepaalde doelgroepen.
3. De anderstalige boodschap wordt in de eerste plaats ook in het Nederlands gesteld en is slechts een vertaling van de Nederlandse tekst (er wordt dus niet meer of andere informatie gegeven in de vreemde taal dan in het Nederlands); bovendien wordt aangegeven dat de anderstalige tekst een vertaling is (door dit te vermelden op het document).
4. De anderstalige tekst is bestemd voor een bijzonder doelpubliek.

Het lijkt ons goed dat de overheden zelf beoordelen in welke gevallen een meertalige boodschap aangewezen is, overeenkomstig de mogelijkheden die de taalwetgeving biedt. Een verplichting om alle veiligheidsboodschappen in meerdere talen te verspreiden lijkt ons niet nuttig of efficiënt, gezien er zich heel wat situaties kunnen voordoen waarbij bv. het verspreiden van een meertalige boodschap naar een exclusief Nederlandstalig publiek eerder tot verwarring zou kunnen leiden. De veiligheid moet primeren, dus ook de efficiëntie van de boodschap.